

Univerzitet Crne Gore
Fakultet političkih nauka

Onlajn novinarstvo i novi mediji

Deveto predavanje – *Uređivanje u onlajn novinarstvu i onlajn standardi*

1. decembar 2023. godine

Uređivanje onlajn vijesti

- Šta su razlike između urednika na portalu i u štampanim medijima?

Uređivanje onlajn vijesti

- Onlajn urednici sve promjene mogu odmah da naprave
- Odgovor publike može da se zabilježi istog trenutka
- Multimedijalni sadržaj iziskuje provjeru različitog materijala (video, foto, hiperlinkovi i slično)
- Očekuje se da će najnovija vijest biti odmah pokrivena

Uređivanje onlajn vijesti

- Onlajn urednici najčešće prave tzv. “**paket priče**” koji publici omogućava da dobije što više informacija o temi izvještavanja

- Primjer

Israel receives third list of hostages to be released as fragile truce holds

Palestinian prisoners in Israel will also be released, after a delay to Saturday's exchange was resolved following mediation.

| MIDDLE EAST

Crowds cheer Palestinians released from Israeli jail

| MIDDLE EAST

Watch: Nine-year-old hostage reunited with father

| MIDDLE EAST

'Great to prove people wrong - I'm back on top again'

| BOXING

Zelensky is up for re-election. But can Ukraine vote?

| EUROPE

| News

Huge rallies condemn violence against women in Italy

Indo-Chinese cuisine makes a splash in US dining

The cuisine, wildly popular in Indian streets and restaurants, is now

The homeless handyman and wealthy widow: Love or something darker?

can't be sure if the relationship is

ADVERTISEMENT

Discover the latest trends and ideas for retirement planning.
MarketViews

The Latest Market Thinking From The World's Finance Experts
MarketViews

Emotional video shows father reunite with 9-year-old daughter he thought was killed by Hamas

- Names, ages of 13 Israelis freed from grip of Hamas terrorists released

Biden administration reacts after no Americans released by Hamas for a second day

DeSantis, Newsom ready for FOX News prime-time debate showdown

Senator presses Army about backpay, religious freedoms for those discharged over vaccines

LIVE 3m ago

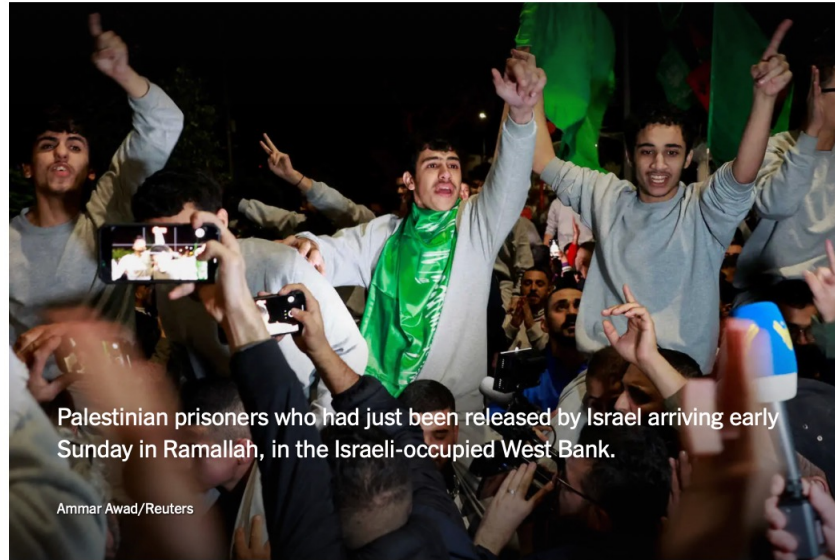
Israel Faces Decision on What to Do After End of Truce

Israeli leaders, who were preparing for another prisoners-for-hostages swap with Hamas, must choose whether to resume fighting once the truce ends Tuesday.

See more updates **6+**

Here's what we know about the Israeli hostages released on Saturday.

5 MIN READ

Palestinian prisoners who had just been released by Israel arriving early Sunday in Ramallah, in the Israeli-occupied West Bank.

Ammar Awad/Reuters

Gaza civilians, under Israel's bombardment, are being killed at a historic pace.

9 MIN READ

In Thailand, a mother rejoiced at learning her son is alive.

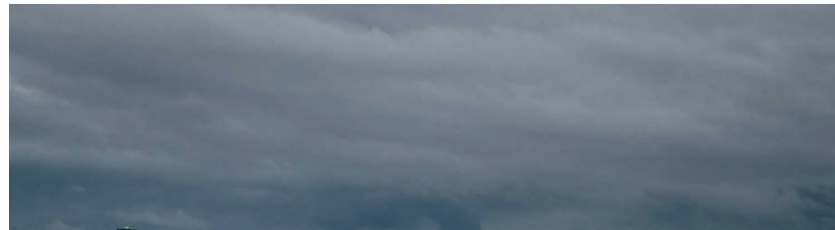
2 MIN READ

Stabbing of Derek Chauvin Raises Questions About Inmate Safety

The ex-officer, who was convicted of murdering George Floyd, was being held in a federal prison for high-profile inmates. He is said to be likely to survive.

5 MIN READ

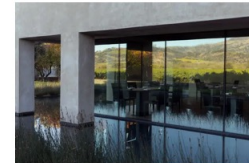

Thebe Magugu

Family Photos Have Never Looked So Chic

Thebe Magugu, the South African designer, takes memories to the most fashionable level.

5 MIN READ

In Geyserville, Calif., you can enjoy a 15-course meal and try on a cowboy hat.

7 MIN READ

Here are some tips on for how to apply lipstick the right way.

3 MIN READ

Opinion

FATHER'S JOY

Emotional moment Hamas hostage Emily Hand reunited with dad as she's freed 'broken but in one piece' after 49-day kidnap ordeal

World News

'HORRIBLY UNJUST'
Harry & Meg author's swipe at Princess Kate over 'grinning photo ops'

“Izgled” onlajn medija

- Portali treba da izgledaju profesionalno i da budu lako čitljivi
- Na naslovnoj strani portala, na vrhu stranice treba da budu najvažnije vijesti, a za njima manje važne
- Reklame treba da budu nenametljive i pozicionirane na **marginama**
- Marginalije su zajednički naziv za praksu po kojoj se linkovi, reklame i drugi sporedni materijal pozicionira na marginama (ivicama) portala
- Izraz marginalije **ne** znači da je sadržaj samo na marginama portala, već i da je **sporedan (marginalan)** po svom značenju u odnosu na preostali sadržaj na portalu

RIENDS

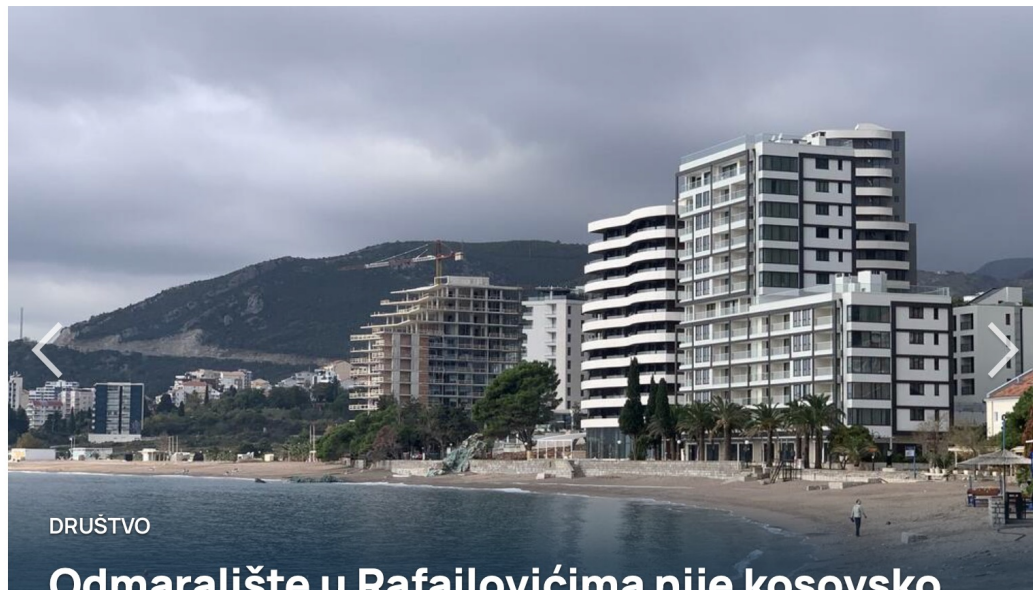
DAY

A SVE
NIŽENO

FASHIO

BLA

-25%
I NA VE

DRUŠTVO

Odmaralište u Rafailovićima nije kosovsko

NAJNOVIJE

NAJČITANIJE

KOMENTARI

10:52 h 4

Bijelo Polje: Udarila u stub, on se srušio na obližnji objekat

10:45 h

Najveći fildžan na svijetu najavio spektakl u Ulcinju

10:44 h

Boje jutro: Nazire li se kraj saobraćajnom haosu u Glavnom gradu?

10:37 h

Formirani skupštinski odbori, o najvažnijem ni riječi: Izborna reforma hitna ali je partije ne pominju

10:23 h

OSEN

Friday OFF

COTOSEN

UP TO 60% OFF

SHOP NOW

Milović od Savića traži imena sudija i okrivljenih

KO JE UBIO DUŠKA JOVANOVIĆA

7122.

1020.

WEBTV - UDARNO

Zasadimo 10 000 sadnica za zeleniju planetu!

Da bismo ostvarili cilj, treba nam tvoja pomoć.

Saznaj više i pridruži nam se!

WITH

Zasadimo 10 000 sadnica za zeleniju planetu!

Da bismo ostvarili cilj, treba nam tvoja pomoć.*

Saznaj više i pridruži nam se!

WITH

*Erste banka donira jedno drvo, do maksimalnog iznosa donacije od 10.000 sadnica, po jednoj Erste Mastercard® kartici koja napravi minimum jednu transakciju na internetu (putem e-commerce) i koja je obrađena u periodu od 1. 11. do 30. 11. 2023. Erste banka je ovom akcijom dio inicijative Priceless Planet koalicije koju sprovodi kompanija Mastercard® sa ciljem da do 2025. godine posadi 100 miliona stabala širom svijeta radi ublažavanja negativnih uticaja klimatskih promjena na ljude i planetu. [Saznaj više na erstepbank.me](#)

POLITIKA EKONOMIJA **POLITIKA** DRUŠTVO

← →

DRUŠTVO

1

Vječiti homo ludens

Najnovije Najčitanije

Pobjeda jedini izbor za Barane
26.11.2023. 10:51

Za 24 sata 20 saobraćajnih nezgoda
26.11.2023. 10:45

Odložena dva meča: Zbog snijega
nema fudbala u Beranama i Bijelom...
26.11.2023. 10:37

Onlajn standardi i novinarski standardi

Hamilton i Krimski “novinske zapovijesti”

1. Nije dozvoljeno lagati u medijima; nije dozvoljeno lagati ili prijetiti izvoru
2. Nije dozvoljeno objavljivati glasine ili neprovjerene informacije
3. Nije dozvoljeno prikrivati ili izostavljati mišljenja sa kojima se ne slažemo; nije dozvoljeno pokazivati naklonost ili ličnu pristrasnost u izvještavanju;
4. Nije dozvoljeno lažno se predstavljati ili prevarom doći do priče;
5. Nije dozvoljeno plagirati tuđe riječi ili ideje;
6. Nije dozvoljeno prisluškivati ili snimati telefonske razgovore bez odobrenja;
7. Nije dozvoljeno iskoristiti nečiji položaj za ličnu dobit ili se upustiti u “konflikt interesa”

Nije dozvoljeno
lagati u
medijima; nije
dozvoljeno lagati
ili prijetiti izvoru

Pope Francis Shocks World, Endorses Donald Trump for President, Releases Statement

Izvor: <https://library-nd.libguides.com/fakenews/examples>

Nije dozvoljeno
lagati u medijima;
nije dozvoljeno
lagati ili prijetiti
izvoru

- Ovaj standard se odnosi na svaki otvoren pokušaj obmanjivanja publike, odnosno na pojedine vrste dezinformacija, najčešće na fabrikovanje (izmišljanje)

Nije dozvoljeno objavljivati glasine ili neprovjerene informacije

- Onlajn novinarstvo je naročito podložno kršenju ovog standarda jer se brzo šire informacije i glasine
- “Glasine i pretpostavke moraju se nedvosmisleno naznačiti kao takve” (Kodeks novinara/ki Crne Gore, Načelo II)
- Svaku informaciju treba detaljno provjeriti uz upotrebu izvora
- Precizira li Kodeks koliko minimum izvora treba da koristimo da bismo provjerili neku informaciju?
- NE
- Načelo I, smjernica 1.3. Novinari/novinarke treba da koriste **onoliko izvora koliko je potrebno da bi potvrdili činjenice i pružili tačnu informaciju.**
- Novinar/novinarke može koristiti informacije dobijene putem društvenih medija, iz pojedinih web-blogova ili drugih online izvora.
- U takvim slučajevima postoji **posebna potreba** za pojačanom provjerom činjenica, fotografija i drugih referenci.

Nije dozvoljeno
objavljivati glasine
ili neprovjerene
informacije

- Postoje određeni kriterijumi koje možemo koristiti da bismo nekoga pozvali da nam bude izvor informacije:

1. **Blizina:** Koliko blisko izvor može da objasni fenomen? Na primjer, nevladino udruženje koje objavljuje najnovije statističke podatke o zaposlenosti obično je udaljeno od podataka – i stoga manje vrijedan izvor – od državne agencije za statistiku koja redovno mjeri zaposlenost.

2. **Stručnost:** Koje reference ukazuju na kvalitet izvora? Npr. autor/ka knjige ima doktorat iz te oblasti i često je citiran/a u svojoj struci.

3. **Sukob interesa:** Da li dokazi, takvi kakvi jesu, idu u korist ličnim ili privatnim interesima izvora? Na primjer, studiju o navodnim zdravstvenim koristima vakcine dijelom je sproveo i finansirao veliki proizvođač vakcina.

(Posetti 2021, 394).

Nije dozvoljeno prikrivati ili izostavljati mišljenja sa kojima se ne slažemo; nije dozvoljeno pokazivati naklonost ili ličnu pristrasnost u izvještavanju

- Sa kojim profesionalnim standardom novinarstva je ovaj princip povezan?
- Nepristrasnost

Nije dozvoljeno
lažno se
predstavljati ili
prevarom doći do
priče

- Da li novinari i novinarka u Crnoj Gori mogu pribjeći tajnom dobijanju informacija?

Načelo V:

Za prikupljanje informacija u bilo kom obliku, novinar/novinarica koristi **profesionalno časne i pravno dozvoljene metode**.

Smjernice za Načelo V:

1. U normalnim okolnostima novinari bi trebalo da koriste otvorene metode prikupljanja informacija, što podrazumijeva njihovu jasnu profesionalnu identifikaciju.
2. Nije u skladu sa profesijom novinara i ulogom medija da se novinari tokom istraživanja lažno predstavljaju i daju pogrešne informacije o svom radu.

Nije dozvoljeno
lažno se
predstavljati ili
prevarom doći do
priče

1. Tajnom pribavljanju informacija može se pribjeći **samo onda** kada one ne mogu da se dobiju korišćenjem **otvorenih metoda**, a od izuzetnog su značaja za javnost.
2. Te metode se mogu koristiti u slučajevima **otkrivanja kriminalnih radnji, zloupotrebe položaja ili u slučajevima otkrivanja nečega što može da ugrozi zdravlje i bezbjednost građana ili životnu sredinu.**

Nije dozvoljeno
plagirati tuđe riječi
ili ideje

- Smjernice za Načelo 11
- “Obaveza je novinara/novinarke da bude solidaran/solidarna sa kolegama/ kolegamicama u mjeri koja ga/je neće onemogućiti da valjano obavi profesionalni zadatak, niti dovesti u opasnost da se ogriješi o osnovne principe novinarskog Kodeksa.”
- 11.2. Originalnost
- “Novinar/novinarica ne smije koristiti tuđi tekst, ideje i slike bez odgovarajućeg navođenja autora i izvora”.
- Uz ovaj standard možemo dodati i *nije dozvoljeno izmišljati priče*
- Slučaj Džejsona Blera u Njujork tajmsu

CORRECTING THE RECORD

CORRECTING THE RECORD; Times Reporter Who Resigned Leaves Long Trail of Deception

Share full article

This article was reported and written by Dan Barry, David Barstow, Jonathan D. Glater, Adam Liptak and Jacques Steinberg. Research support was provided by Alain Delaqu erie and Carolyn Wilder.

May 11, 2003

Izvor: <https://www.nytimes.com/2003/05/11/us/correcting-the-record-times-reporter-who-resigned-leaves-long-trail-of-deception.html>

Nije dozvoljeno
prisluškivati ili
snimati telefonske
razgovore bez
odobrenja

- Dobijanje dozvole za snimanje predstavlja dio postupka ugovaranja intervjua ili se dozvola traži neposredno prije početka

Nije dozvoljeno
iskoristiti nečiji
položaj za ličnu
dobit ili se upustiti u
“konflikt interesa”

- Načelo 10

“Novinar/novinarka ne smije tražiti niti prihvatati privilegije bilo koje vrste koje bi mogle ograničiti ili dovesti u sumnju njegovu/njenu nezavisnost i nepristrasnost, i nauditi uredničkoj slobodi.”

Virdžinija Šej – osnovna pravila onlajn novinarstva

- 1. Prepoznajte svoje mjesto svijetu kibernetike** – treba dobro razumjeti “terms and conditions” odnosno uslove i način funkcionisanja interneta, da bismo mogli da znamo šta ćemo da napišemo i kome ćemo da uputimo napisano
- 2. Podijelite stručno znanje** – novinari/ke treba da vode računa o profesionalnim standardima, svom znanju, gramatici i pravopisu, naročito onlajn, gdje se greške brže šire, a teže opraštaju
- 3. Poštujte tuđu privatnost** – u onlajn sferi smo svakako previše eksponirani, treba da vodimo računa da kao novinari/ke ne koristimo sadržaj sa nečijih npr. društvenih mreža **bez** prethodnog odobrenja

- Primjer

Marija Aljohina iz „Pusi rajota“ najavila podršku ženama u Crnoj Gori

Ideja o osnivanju muzeja ostala na papiru

PODGORICA – Bivša članica ruskog feminističkog pank benda „Pusi rajot“ (Pussy Riot) Marija Aljohina najavila je za svjetske medije osnivanje ženskog muzeja u Crnoj Gori. Kao gošća Akcije za ljudska prava i Centra za ženska prava, Aljohina je u novembru gostovala u Podgorici i tom prilikom govorila o suđenju i progonu članica tog muzičkog sastava u Rusiji.

Međutim, od organizatora tog gostovanja Pobjeda saznaje da ideja o osnivanju muzeja postoji samo na papiru, te da još nema zainteresovanih partnera u našoj državi. Prema riječima Aljohine, ova

PODRŠKA ŽENAMA:
Marija Aljohina

umjetnička institucija trebalo bi da se zove „Novi balkanski muzej“.

- Premisa je jednostavna: napraviće ga žene, biće o ženama i

u njemu će biti predstavljane samo ženske umjetnice, a svi kustosi i zaposleni u administraciji biće isključivo žene – najavila je Aljohina.

Kako su izvijestili svjetski mediji, Aljohina želi da ukaže na dugogodišnje prisustvo rodne nejednakosti u svijetu umjetnosti. Ona je istakla da su je na ovaj potez inspirisala prvenstveno lična iskustva, ali i potreba za bezbjednim mjestom na kom žene mogu kreativno da se izraze.

- Taj muzej biće od žena za žene i o ženama – kazala je Aljohina. Portal www.vice.com navodi da u svjetskim galerijama svega 30 odsto postavke čine djela žena. Iako je 42,6 odsto muzeja pod rukovodstvom žena, uglavnom su im dati daleko manji budžeti nego onima kojima upravljaju muškarci, a plate su im primjetno niže.